

การวิเคราะห์บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล
ในโรงเรียนอนุบาลเส้าไห้

AN ANALYSIS OF PARENT'S ROLES IN PROMOTING FINE MOTOR SKILLS
OF PRESCHOOLERS IN SAO-HAI SCHOOL

นางสาวสุดารัตน์ พิมพ์สาร *

Sudarat Pimpisan

อ.ดร. อัญญมณี บุญเชื้อ **

Anyamanee Boonsue, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการเสริมแรง ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 153 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านการเสริมแรงได้รับการส่งเสริมสูงสุดในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การยิ้มหรือประบอเมื่อเด็กทำกิจกรรมด้วยตนเอง บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การให้รางวัลเป็นของเล่นเมื่อเด็กช่วยงานบ้านหรืองานครัวง่ายๆ 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมได้รับการส่งเสริมในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การจัดพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอต่อการทำงาน บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการทำงานประดิษฐ์ต่างๆ ที่บ้าน 3) ด้านการจัดกิจกรรมได้รับการส่งเสริมในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การให้เด็กรับประทานอาหารเช้าด้วยมือในการหยิบด้วยตนเอง บทบาทของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การให้เด็กช่วยจัดเตรียมโต๊ะอาหาร ตามลำดับ

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: deediary@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: teacherpinny@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of the research was to study parents' roles in promoting fine motor skills of preschoolers in 3 respects: organizing activities, setting the environment, reinforcement. The population was 153 parents of preschoolers aged 3-5 years old, studying in Sao-Hai school. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean and standard deviation.

The results of this research found that the parents' roles in promoting fine motor skills were performed at a high level. When considering these aspects, it was found that: 1) reinforcement at the highest level was to give a smile or applause when children do things on their own, the lowest was to reward a toy when children helped the housework or easy cooking. 2) setting the environment at the highest level was to set the working area with sufficient light, the lowest was to supply tools for doing easy handicraft work at home. 3) organizing activities at the highest level was to let children eat by hands, the lowest was to let the children help to set the dinner table, respectively.

คำสำคัญ: บทบาทผู้ปกครอง / การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก / เด็กวัยอนุบาล

KEYWORDS: PARENT 'S ROLES / PROMOTING FINE MOTOR SKILLS / EARLY CHILDHOOD

บทนำ

พัฒนาการด้านร่างกายเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยต้องใช้ประสาทสัมผัสกล้ามเนื้อซึ่งกล้ามเนื้อเป็นอวัยวะที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว กล้ามเนื้อมือมีผลกับการเรียนรู้หนังสือ ทักษะชีวิตการช่วยเหลือตนเอง เช่น การเข้าห้องน้ำ การรับประทานอาหาร การใส่เสื้อผ้า เป็นต้น ถ้าหากเด็กมีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อไม่ดี จะส่งผลให้การเรียนรู้ช้าเพราะมือถือว่าเป็นอวัยวะในการเรียนรู้ที่สำคัญของเด็กปฐมวัย (NCAC, 2008) ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว จากการปฏิสัมพันธ์และการใช้ประสาทสัมผัส การใช้กล้ามเนื้อ การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก เด็กๆ ต้องการเรียนรู้ผ่านการเล่น ผ่านการทำกิจกรรมประจำวันที่สำคัญ เด็กๆ รู้ถึงความสำคัญของการใช้มือ สำหรับเด็กอนุบาลนั้นได้ใช้มือในการทำกิจกรรมทุกวัน เช่น ทำงานศิลปะ ประบมือ ทำจิ้งหะ เปิดหนังสือนิทาน ตัดกระดาษ ล้างมือ ตีมน้ำ ตีมนม เป็นต้น (Isbell, 2010) การเสริมสร้างความสามารถในการหยิบจับ คัดเขียน และทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือ ฝ่ามือ และข้อต่อ การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กเป็นการพัฒนาการกล้ามเนื้อนิ้วมือ เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดกระทำ หยิบ จับ ปั่นแต่งสิ่งต่างๆ การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อไม่เพียงแต่พัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือให้แข็งแรงเท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมความสามารถของการใช้สายตากับมือให้สัมพันธ์ การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กต้องพัฒนาควบคู่กันไป และเด็กต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย อันเป็นพื้นฐานสำคัญของทักษะการเขียนเบื้องต้น (Pre-writing Skills) เพราะความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสำคัญอย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งกิจกรรมหรืออุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กัน ได้แก่ การร้อยลูกปัด ร้อยเชือก ร้อยดอกไม้ เย็บกระดุม รูดซิป เรียงสี เรียงไม้หนีบ ปักหมุด ตอกตะปู เป็นต้น (เยาวพา เตชะคุปต์, 2543)

ปอร์วีร์ พลอยบุรณินทร์ (2555) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลบ้านดาว พบว่า สภาพจริงของคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 5-6 ปี ด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพร่างกายของเด็กที่ถูกต้อง ซึ่งการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายสำหรับเด็กถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรก เนื่องจากความแข็งแรงของเด็กเป็นพื้นฐานในการเจริญเติบโตทำให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้ปกครองนับเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการสนับสนุนด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตน เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ผู้ปกครองจึงมีความเข้าใจความต้องการของเด็กอย่างแท้จริงในทุกๆ ด้าน ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จได้อย่างดีที่สุด (ธีรภัทร์ เจริญดี, 2542) เด็กสามารถเรียนรู้ ทำงาน และเล่นกับเพื่อนได้อย่างมั่นใจและมีความสุข หากได้รับการสนับสนุนที่ดี การเรียนรู้ของเด็กต่างกันแต่สิทธิของเด็กที่ต้องได้รับการเลี้ยงดูเท่ากัน การส่งเสริมการเจริญเติบโตด้วยการสนองตอบความต้องการทางร่างกาย การยอมรับทางจิตใจ การปรับตัวเข้ากับสังคม รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ ผู้ปกครองนับเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กขณะที่เด็กอยู่ที่บ้านและมีอิทธิพลต่อการพัฒนากิจกรรมด้านร่างกายของเด็ก ผ่านการเป็นแบบอย่างการดูแลตนเองในวิถีชีวิต การส่งเสริมให้กำลังใจ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเด็ก ซึ่งมีผลต่อการวางรากฐานของทักษะการใช้ร่างกายเมื่อเด็กเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับเด็กได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การเป็นแบบอย่าง (Modeling) การแสดงพฤติกรรมของผู้ปกครองและความสนใจในกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทำกิจกรรมการดูแลตนเองที่บ้าน 2) การสนับสนุน (Supporting) คือ การที่ผู้ปกครองกระทำหรือแสดงพฤติกรรมใดๆ ที่ช่วยตอบสนองให้กำลังใจและการร่วมในกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก รวมถึงการจัดหาวัสดุหรืออุปกรณ์เครื่องมือชนิดต่างๆ เพื่อให้เด็กมีโอกาสนำมาใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้วยวิธีการทำกิจกรรมที่หลากหลาย (Zecevic et al, 2010) กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาลที่ผู้ปกครองสามารถให้การส่งเสริมได้อย่างใกล้ชิด คือ กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ขณะอยู่บ้าน ได้แก่ 1) การกิน (Eating) การใช้ส้อมหรืออาหารชิ้นเล็กๆ เช่น เมล็ดถั่วลูกกวาด ขนม เป็นต้น การตัดแบ่งชิ้นอาหารให้เล็กลงเพื่อไม่ให้ติดคอ การใช้อุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร การใช้อุปกรณ์ตักน้ำด้วยภาชนะที่หลากหลาย 2) การแต่งกาย (Dressing) การสวมใส่หรือถอดเครื่องแต่งกาย เช่น กระดุม ซิป เข็มขัด ถุงเท้า เชือกรองเท้า เป็นต้น 3) การดูแลความเรียบร้อยของร่างกาย (Grooming) การทำความสะอาดมือ อาบน้ำ เช็ดตัว แปรงฟัน ปีบยาสีฟัน เป่าผม และการขับถ่าย 4) ทำงานบ้านร่วมกับครอบครัว (Household) ช่วยทำงานบ้านง่ายๆ รอบบ้าน ช่วยงานในห้องครัว ช่วยเตรียมโต๊ะรับประทานอาหาร (Brenda, 2003) ซึ่งสอดคล้องกับ สุนันท์ อัครชัยอุดม (2555) ที่ทำการศึกษาการใช้เวลาร่วมกันของผู้ปกครองและบุตร โรงเรียนอนุบาลดอกหญ้า พบว่า ผู้ปกครองและบุตรใช้เวลาร่วมกันที่บ้านในด้านการดูแลเด็กมากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ผู้ปกครองให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลเด็กในกิจกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวัน การกิน การขับถ่าย การนอน และการรักษาความสะอาด เนื่องจากทักษะการดูแลตนเองเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดตัวที่พ่อแม่มีความคุ้นเคยในการปฏิบัติ ซึ่งวิธีการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเน้นการเลี้ยงดูด้านกายเป็นหลัก

จากความสำคัญเบื้องต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง อันนำไปสู่การพัฒนาเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดร่วมกัน

คำถามการวิจัย

ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับเด็กอนุบาลอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม และการเสริมแรง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และตำราที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล คือ การจัดกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม และการเสริมแรง

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก	1. การจัดกิจกรรม	1.1 กิจกรรมประจำวัน
		1.2 กิจกรรมพิเศษ
	2. การจัดสภาพแวดล้อม	2.1 การจัดวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก
		2.2 การจัดพื้นที่
	3. การเสริมแรง	3.1 การเสริมแรงด้วยวาจา
		3.2 การเสริมแรงด้วยท่าทาง
		3.3 การเสริมแรงด้วยรางวัล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 153 คน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเลือกตัวอย่างประชากรแบบกำหนดโควตาในแต่ละระดับชั้น ได้ผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นละ 54 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายด้วยการจับฉลาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การคัดเลือกตัวอย่างประชากร

ระดับชั้น	ประชากร (คน)	ตัวอย่างประชากร (คน)
อนุบาลชั้นปีที่ 1	75	54
อนุบาลชั้นปีที่ 2	78	54
รวม	153	108

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามเรื่องบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองได้แก่ เพศ อายุ จำนวนบุตร ความสัมพันธ์ของท่านกับเด็ก วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการเสริมแรง มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 30 ข้อ มีมาตราประมาณค่า ดังนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติมากที่สุด/ ทุกครั้ง
- 4 หมายถึง การปฏิบัติมาก/ เกือบทุกครั้ง
- 3 หมายถึง การปฏิบัติปานกลาง/ บางครั้ง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติน้อย/ นานๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง การปฏิบัติน้อยที่สุด/ แทบจะไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา และการใช้สำนวนภาษา แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานผ่านครูประจำชั้น ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2558 และเก็บแบบสอบถามครบถ้วน วันที่ 14 มีนาคม 2558 ได้รับแบบสอบถามครบ 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (SPSS) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมปฏิบัติ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

เรียงเพื่อบรรยายบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ปกครองให้การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ปกครองให้การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ปกครองให้การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ปกครองให้การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ปกครองให้การส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกคำตอบเป็นหมวดหมู่ และแจกแจงความถี่ แล้วจึงนำเสนอด้วยความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.44 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.59 มีจำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 ความสัมพันธ์กับเด็กเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 62.04 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.41 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 65.74 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.59

2. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล

ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเสริมแรงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.93$) และด้านการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 3.39$) ตามลำดับ

หากพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้านพบว่า (1) ด้านการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือให้เด็กรับประทานอาหารเช้าด้วยมือในการหยิบด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.06$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือให้เด็กช่วยจัดเตรียมโต๊ะอาหาร ($\bar{x} = 2.86$) (2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอต่อการทำงาน ($\bar{x} = 4.50$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการจัดอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการทำงานประดิษฐ์ต่างๆ ที่บ้าน ($\bar{x} = 3.34$) (3) ด้านการเสริมแรง ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการยืมหรือปรบมือเมื่อเด็กทำกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการให้รางวัลเป็นของเล่นเมื่อเด็กช่วยงานบ้านหรืองานครัวต่างๆ ($\bar{x} = 3.56$)

3. ปัญหาในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก

สภาพปัญหาในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ผู้ปกครองพบปัญหา ไม่มีเวลาในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กให้แก่เด็ก (11 คน) ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กที่บ้านให้แก่เด็ก (10 คน) และไม่มีอุปกรณ์ในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กที่บ้านให้แก่เด็ก (4 คน)

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาล มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 ฉบับ แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็ก เช่น พาเด็กปลูกผักสวนครัว (1 คน) ควรปลูกฝังให้เด็กรักการออกกำลังกาย (1 คน) ส่งเสริมให้เด็กช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านง่ายๆ (2 คน) ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก (2 คน) และอยากให้คุณครูช่วยแนะนำการฝึกลูกเกี่ยวกับการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก (2 คน)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กของเด็กอนุบาล มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรม

จากผลการวิจัยในด้านการจัดกิจกรรม พบว่า กิจกรรมประจำวันผู้ปกครองมีการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้มือหยิบจับอาหารรับประทานด้วยตนเอง เช่น ขนมปังชิ้นเล็ก แขนวิช ถั่วขนาดต่างๆ อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สอดคล้องกับ Nobuko and Yuuri (2011) ผู้ศึกษาความสัมพันธ์ของพ่อแม่ที่มีผลต่อความสามารถของเด็กพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก คือ การที่เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กในการทำกิจกรรมประจำวันด้วยตนเองสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การสวมใส่ หรือถอดเสื้อผ้า การแปรงฟัน การขับถ่าย จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการใช้นิ้วมือ มือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือได้ดี ซึ่งคุณแม่อาจจะให้เด็กทำเองโดยที่คุณแม่คอยช่วยเหลือบ้างเป็นบางครั้ง การที่ผู้ปกครองคอยชื่นชมเด็กเวลาเด็กทำด้วยตนเองโดยไม่คาดหวังว่าเด็กจะทำกิจกรรมประจำวันได้ทั้งหมด และไม่ดุเด็กเวลาที่ทำไม่ถูกต้อง จะทำให้เมื่อเด็กอายุ 3 - 4 ปี เด็กก็จะสามารถทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้ด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ และจากผลการวิจัยพบว่า การให้เด็กช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านและงานครัวอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง เนื่องจากผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าเด็กยังเล็กเกินไปที่จะช่วยทำงานบ้าน ถ้าให้เด็กช่วยทำผู้ปกครองต้องเสียเวลามาตามเก็บงานให้เรียบร้อย แต่ Nobuko and Yuuri (2011) กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 5 ปี เป็นวัยที่สามารถเริ่มช่วยคุณแม่ทำงานบ้านบางอย่างง่ายๆ ได้ เช่น เก็บของเล่นเข้าที่ จัดโต๊ะอาหาร ซึ่งมีผลต่อการช่วยส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กและยังส่งผลให้พ่อแม่และลูกได้มีโอกาสดูคุยสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้นในระหว่างการทำงานบ้านด้วยกัน ทำให้บรรยากาศของครอบครัวอบอุ่นขึ้นอีกด้วย

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

จากผลการวิจัยในด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กผ่านอุปกรณ์ที่มีการจัดซื้ออยู่ในระดับการปฏิบัติมาก คือ การจัดอุปกรณ์เครื่องเขียนที่หลากหลายให้กับเด็ก การจัดหาของเล่นประเภทสร้างให้กับเด็ก และการจัดหาของเล่นประเภทกระตุ้นมือตาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ Brotherson (2009) ที่กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กเล็กว่า พัฒนาการที่สมดุลและมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการให้เด็กได้ใช้มือและตาในการทำกิจกรรม เช่น งานศิลปะ การเล่นสร้างบล็อก การวาดภาพ การสร้างแบบจำลองจากวัตถุขนาดเล็ก เพราะกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและตาให้กับเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญของพัฒนาการด้านร่างกาย

3. ด้านการเสริมแรง

จากผลการวิจัยในด้านการเสริมแรง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเสริมแรงโดยวิธีการใช้วาจาและท่าทาง เช่น การยิ้ม การสัมผัส การชมเชย มากกว่าการให้แรงเสริมด้วยสิ่งของ พบว่าแม้ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ร้อยละ 82.41 มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี แต่การให้แรงเสริมของผู้ปกครองก็มีความสอดคล้องกับ หลักการของกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการแพทย์ (2556) ที่กล่าวว่า พื้นฐานของการเป็นคุณพ่อคุณแม่ คือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก และให้คำชมเชยลูกอย่างสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่และลูกเป็นพื้นฐานของทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา

ทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สติปัญญาและ บุคลิกภาพ รวมทั้ง การสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้ และการสร้างระเบียบวินัย การที่ลูกจะเคารพเชื่อฟังพ่อแม่หรือเอาพ่อแม่เป็นแบบอย่าง คงเป็นไปได้ยาก ถ้าพ่อแม่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับลูก วิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ 1) การแสดงความรักต่อลูก เช่น การกอด การสัมผัสที่อบอุ่น 2) แสดงความสนใจแก่ลูก ขณะลูกทำกิจกรรมพ่อแม่ควรมีปฏิสัมพันธ์กับลูก เช่น การพยักหน้า การพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกำลังทำอยู่ การสบตา การเข้าใจสถานการณ์ของลูก เป็นต้น 3) การมีเวลาให้ลูก การที่คนเราจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับใคร นั้นหมายความว่า เราจะต้องมีเวลาที่จะใช้ในการทำความรู้จักทำความเข้าใจ มีประสบการณ์ทั้งดีและไม่ดีร่วมกัน ลูกก็เช่นกัน ถ้าพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูกอย่างเพียงพอ ไม่มีเวลาพูดคุย ไม่มีเวลาเล่นด้วยกับลูก ไม่มีเวลาที่จะทำกิจกรรมสนุกๆ ไปด้วยกัน ก็จะไม่รู้ระดับพัฒนาการของลูก การเสริมแรงด้วยการให้คำชม คำชมเป็นรางวัลทางจิตใจที่มีคุณค่ามหาศาล ลูกต้องการคำชื่นชมจากพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ การชมเชยลูกจะกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจให้ลูกเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มีคุณภาพได้ เพราะฉะนั้นทุกครั้งที่มีโอกาสพ่อแม่ควรพูดชื่นชมต่อสิ่งที่ลูกทำอย่างจริงจัง นอกจากนี้คำชมเล็กๆ น้อยๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันจะเป็นจุดเริ่มต้นของการที่ลูกจะรู้ว่าตนเองมีอะไรดี เช่น สามารถกินข้าวด้วยตนเอง สามารถอาบน้ำด้วยตนเอง เป็นต้น การโอบกอดก็ถือเป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่งในการแสดงความชื่นชมลูก เด็กอายุ 3-6 ปี จะมีความพึงพอใจเมื่อได้รับคำชมจากพ่อแม่ พ่อแม่ควรชมลูกเมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ดีด้วยคำพูดทั่วไป เช่น ยอดเลยลูก เยี่ยมมาก พ่อกับแม่ชอบมาก เป็นต้น หรือ บอกถึงสิ่งที่คุณพ่อคุณแม่พอใจอย่างชัดเจน เช่น แม่พอใจมากที่ลูกช่วยกันเก็บของหลังจากเล่นเสร็จแล้ว แม่พอใจมากที่ลูกช่วยแม่จัดโต๊ะอาหาร เป็นต้น การบอกที่เฉพาะเจาะจงจะให้ ผลดีกว่าคำชมทั่วไป เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมใดที่เขาทำแล้วได้รับคำชมและทำให้เด็กอยากทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ทางโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมในเรื่องการส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอนุบาลให้กับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นถึงความสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งวิธีการที่ถูกต้องในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับบุตรหลาน
2. ทางโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรม ยืม-คืน ของเล่นที่ช่วยส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายในการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการแพทย์. (2556). *คู่มือการดูแลลูกรัก วัยแรกเกิดจนถึง 6 ปี*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ปอรวีร์ พลอยบุรินทร์. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลบ้านดาว*. สืบค้นจาก www.edu.chula.ac.th/Ojed/doc/V71/v71d0068.pdf
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2543). *การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: เอเชียกราฟิกส์ดีไซน์.
- สุนันท์ อัครชัยอุดม. (2555). *การศึกษาการใช้เวลาร่วมกันของผู้ปกครองและบุตร โรงเรียนอนุบาลดอกหญ้า*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V71/v71d0127.pdf>

ภาษาอังกฤษ

- Brenda, H. G. (2003). *Parenting to Make a Difference (one to four years)*. San Francisco: Vort corpolation.
- Brotherson, S. (2009). *Supporting Physical Growth and Development in Young Children*. Retrieved from <http://www.ag.ndsu.edu/pubs/yf/famsci/fs633.pdf>
- Isbell, C. (2010). *Mighty Fine Motor Fun*. Boston: Gryphon House.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-608.
- NCAC. (2008). Supporting children's development. *Putting chidren first*, 28(12), 3-5.
- Nobuko, U & Yuuri, I. (2011). What counts the most for early literacy acquisition ?: Japanese data from the cross-cultural literacy survey of GCOE Project. *Science of Human Development for Restructuring the "Gap Widening Society"*, 3(6), 11-26.
- Zecevic, C. A., Tremblay, L., Lovsin, T., & Michel, L. (2010). *Parental influrnce on young children 's Physical Activity*. Retrieved from <http://downloads.hindawi.com/journals/ijped/2010/468526.pdf>